

Data publikacji: 11.03.2020r

Roślina: Zboża ozime

Stan uprawy dla miejscowości : Piotrowice Świdnickie

Zboża ozime - rośliny w fazie krzewienia w zależności od terminu siewu, rośliny ciągle w wegetacji. W ostatnim tygodniu wystąpiły niewielkie opady deszczu 3,0 mm wilgotność wynosiła od 50 do 93 %, temperatury minimalne -0,7 - do 6,9 stopni C, maksymalne 6,8 do 13,2 stopni C. Prędkość wiatru do 10,3 m/s.

Zagrożenia:

Najważniejsze zwalczanie chorób podstawy źdźbła i mączniaka. Łamliwość źdźbła zbóż, której sprawcą jest grzyb *Oculimacula yallundae*, stanowi zagrożenie dla ozimin szczególnie w warunkach łagodnej zimy i chłodnej, mokrej wiosny. Szkodliwość tego patogenu polega na uszkodzeniu tkanek podstawy źdźbła, czego efektem jest zakłócanie transportu wody i substancji odżywczych oraz wyleganie roślin. Pierwsze objawy chorób mogą wystąpić jesienią w postaci **podłużnych, brunatnych, kreskowatych lub soczewkowatych nekroz** na pochwach liściowych. Bardziej charakterystyczne objawy mogą pojawić się w fazie strzelania w źdźbło, a nawet dopiero w fazie kłoszenia. Wcześniej przebieg choroby podstawy źdźbła może mieć charakter utajony. Pierwsze objawy choroby na zbożach ozimych można obserwować już jesienią. Mączniak prawdziwy zbóż i traw inkubuje w temperaturze 15 st. C ok. 5 dni po czym w zależności od przebiegu temperatury w okresie od 3 do 7 dni po infekcji pojawiają się na roślinach pierwsze objawy choroby. Szybki rozwój choroby następuje jednak w okresie późnowiosennym i letnim. Choroba opanowuje najpierw liście dolne, następnie stopniowo górne, a w sprzyjających warunkach może opanować całą roślinę łącznie z kłosem. Na liściach, pochwach liściowych, źdźbłach, przeważnie po wykłoszeniu, a niekiedy nawet na kłosach, występuje początkowo biały lub szarobiały nalot złożony z grzybni i zarodników konidialnych grzyba.

W okresie późniejszym nalot ten staje się wołokowaty, grubieje i przybiera barwę brunatnoszarą z licznymi czarnymi punktami (drobne kuleczki), będącymi owocnikami grzyba. Silnie porażone liście przedwcześnie zasychają, mogą też zamierać całe rośliny.

Zalecenia:

Obserwacja plantacji w tych zmiennych warunkach pogodowych. Przygotować się na dobrą ochronę przeciw chorobom w pierwszym zabiegu. Całkowita ochrona fungicydowa zabiegu T1 powinna obejmować nie tylko zwalczanie chorób podstawy źdźbła, ale pełny zakres chorób. Dotyczy to zarówno podstawy źdźbła, jak i chorób liści

Roślina: Rzepak ozimy

Stan uprawy dla miejscowości : Piotrowice Świdnickie

Zagrożenia:

Dłużej utrzymujące się takie warunki mogą sprzyjać presji chorób i szkodników.

Na liściach rzepaku po ruszeniu wegetacji mogą wystąpić objawy **czerni krzyżowych**, której sprawcą są różne gatunki grzybów z rodzaju *Alternaria*. **Po infekcji blaszki liściowe pokrywają się różnej wielkości ciemnymi plamami.** Objawy tej choroby rzepaku ozimego są najczęściej owalne, choć mogą także być nieregularnego kształtu. Na plamach najczęściej obserwuje się strefowanie i naloty składające się z trzonek i zarodników konidialnych. Czerni krzyżowych w tej fazie rozwojowej rzepaku powoduje ograniczanie asymilacyjnej powierzchni liści, przez co nie dochodzi do wytwarzania wystarczającej ilości asymilatów potrzebnych do dalszego rozwoju roślin.

Szara pleśń, którą wywołuje grzyb *Botrytis cinerea*, może pojawiać się w rzepaku na różnych etapach jego rozwoju. **Patogen ten w szczególności lubi infekować rośliny osłabione lub uszkodzone**, a jego szybkiemu rozprzestrzenianiu sprzyja zbytne zagęszczenie roślin na plantacji. Jeżeli po ruszeniu wegetacji wystąpią sprzyjające warunki w postaci wysokiej wilgotności i temperatury na poziomie 15°C, może dojść do porażenia liści, co objawi się w postaci początkowo wodnistych i nieregularnych plam. W takich miejscach dochodzi do gnicia roślin oraz pokrycia plam przez szary, gęsty i pylący nalot.

Do największego obniżenia potencjalnego plonu nasion rzepaku może dojść, kiedy na plantacji pojawi się **sucha zgnilizna kapustnych**. Próg ekonomicznej szkodliwości dla tej choroby rzepaku ozimego jest niższy niż w przypadku czerni krzyżowych i szarej pleśni i wynosi tylko 10-15% porażonych roślin. Sprawcą suchej zgnilizny jest grzyb *Phoma lingam*, a **straty plonu nasion przez niego spowodowane mogą wynieść nawet 50%, co jest wynikiem bardzo dotkliwym dla oczekiwanego zysku płynącego z uprawy rzepaku.** Patogen atakuje liście roślin, szyjki korzeniowe oraz formujące się pędy. Najgroźniejsze w skutkach jest porażenie podstaw pędów, ponieważ odcina przewodzenie wody i składników pokarmowych w roślinach, tym samym powodując jej niedożywienie.

Rolnicy rozpoczęli zasilanie azotem. Należałoby już wystawić naczynia na szkodniki aby monitorować ich wystąpienie.

Wiosną, jako pierwszy na plantacji rzepaku pojawia się **chowacz brukwiacek**, którego larwy żerują wewnątrz łodyg. W trakcie wzrostu roślin można zaobserwować charakterystyczne skrzywienie pędu w kształcie litery S. Uszkodzone w ten sposób łodygi rzepaku najczęściej pękają po przymrozkach lub obfitych opadach, zwiększając ryzyko porażenia przez choroby – głównie suchą zgniliznę krzyżowych, zgniliznę twardzikową i szarą pleśń. Podobne objawy towarzyszą zerowaniu larw **chowacza czterozębnego** z tą różnicą, że uszkodzony pęd rośnie prosto, jednak wolniej niż rośliny nie zaatakowane przez tego chrząszcza.

Progi ekonomicznego zagrożenia przez szkodniki rzepaku ozimego i jarego wg IOR-PIB, Poznań

Szkodnik	Termin obserwacji	Próg szkodliwości
Chowacz brukwiaczek	początek marca do końca marca	10 chrząszczy w żółtym naczyniu w ciągu 3 kolejnych dni lub 2-4 chrząszcze na 25 roślinach
Chowacz czterozębny	przełom marca i kwietnia	20 chrząszczy w żółtym naczyniu w ciągu 3 dni lub 6 chrząszczy na 25 roślinach
Chowacz podobnik	przełom kwietnia i maja	4 chrząszcze na 25 roślinach
Pryszczarek kapustnik	od początku opadania płatków kwiatowych	1 owad dorosły na 4 rośliny
Słodyszek rzepakowy	zwały kwiatostan	1 chrząszcz na roślinie
	luźny kwiatostan	3-5 chrząszczy na roślinie

Zalecenia:

Obserwacja plantacji w tych zmiennych warunkach pogodowych. Przygotować się na dobrą ochronę przeciw chorobom i szkodnikom w pierwszym zabiegu.

Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Decyzje o zastosowaniu ochrony chemicznej należy podjąć na podstawie własnego monitoringu stanu fitosanitarnego plantacji i doświadczenia.

Od 1 stycznia 2014 r. profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin mają obowiązek stosowania zasad integrowanej ochrony roślin.

w Zgodnie z ustawą z o środkach ochrony roślin:

- Środki ochrony roślin mogą być stosowane jeżeli zostały dopuszczone do obrotu i stosowania.
- Środki ochrony roślin należy stosować w taki sposób, aby nie stwarzać zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska,
- Przeciwdziałać zniesieniu środków ochrony roślin na obszary i obiekty niebędące celem zabiegu z zastosowaniem tych środków oraz planować stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem okresu, w którym ludzie będą przebywać na obszarze objętym zabiegiem.
- Środki ochrony roślin stosuje się zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin, sprzętem sprawnym technicznie i skalibrowanym.
- Zabiegi z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych mogą być wykonywane przez osoby przeszkolone, zgodnie z art. 41 ww. ustawy.
- Profesjonalni użytkownicy środków ochrony roślin są zobowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosowanych środków ochrony roślin i przechowywania jej przez co najmniej 3 lata.

